

Predgovor

U ovom je vodiču predstavljeno tristotinjak muzeja / zbirki / stalnih izložbi i crkvenih zbirki, s fundusom od gotovo 7 milijuna predmeta. Primjerci flore i faune, geomorfološka bogatstva stijena i minerala te endemske vrste sadržaji su naših prirodoslovnih muzeja; ono što su na ovim prostorima stvarali, promišljali i uobličili ljudski um i ruke od prapovijesti do danas, i ono što je doneseno u hrvatski kulturni prostor iz drugih sredina čini građu većine ostalih naših muzeja i zbirki. To su predmeti arheoloških, etnografskih, povijesnih, tehničkih i umjetničkih muzeja, koji su samo manjim dijelom izloženi u stalnim postavama i na prigodnim, povremenim i tematskim izložbama. Golemo bogatstvo i velika vrijednost hrvatske kulturno-umjetničke baštine nalazi se i u inventarima crkava, u njihovim zbirkama i riznicama.

Prikupljena muzejska građa odražava naš kulturni, nacionalni i civilizacijski identitet i dio je korpusa one europske kulturne baštine koja se nalazi u mreži više od 40 000 muzeja.

Ukupno bogatstvo predmeta i kulturnih dobara prikuplja se već gotovo dva stoljeća, otkada su osnovani prvi muzeji / zbirke u Hrvatskoj. Većina njih nastala je aktivnostima druga i entuzijasta, ali i donacijama; upravo su na velikim i vrijednim privatnim zbirkama izrasli poznati i važni hrvatski muzeji / zbirke.

Vodič donosi svježije i standardne informacije, kao i bogata i raznorodna znanja pohranjena u svijetu muzeja.

Na stranicama ovog vodiča najširoj se javnosti podastire valorizirani baštinski inventar i omogućuje otkrivanje novoga i nepoznatoga iz bogatog fundusa kulturne i prirodne baštine Hrvatske.

Zna se metaforički reći: „Muzeji su savjest svijeta“, ali u našim prilikama oni imaju i druge, „operativne“ dimenzije. I ovaj je vodič svojevrsni katalog koji informira i pomaže da ono što je vrijedno u kulturnoj i prirodnoj baštini ne bude prepušteno zaboravu. Osim toga,

MDC-00.indd 6

6.7.2011 16:18:55

prikazom inventara muzejskih fundusa umanjuje se i može biti strah od gubljenja nacionalnog identiteta.

Može se očekivati da će ovaj vodič biti višestruko koristan i zato što prvi put daje jasan i precizan uvid u vrijednost i sadržaje muzejske građe, prikupljene, istražene i izložene u muzejima / zbirkama lokalnih zajednica, malih gradova i poluurbanih naselja. To kulturno blago egzistira izvan fokusa domaće i međunarodne kulturne javnosti, a ova će ga publikacija ne samo približiti javnosti, već će pružiti i mogućnost uvida u njegov znanstveni i stručni sadržaj.

Sličan je vodič MDC objavio prije dvadeset godina. Ovaj novi zorno pokazuje što je sve nastalo u tom dvadesetogodišnjem vremenskom razdoblju. U Vodiču su uvršteni sadržaji sedamdesetak novih muzeja / zbirki i stalnih izložbi, kao i četrdesetak crkvenih zbirki izloženih u samostanima i crkvama. Privatni muzeji i muzejske zbirke nove su pojave na hrvatskoj muzejskoj sceni, koje također bilježimo u Vodiču.

Od stjecanja neovisnosti do danas u Hrvatskoj je sagrađeno i pet novih muzeja. Vrijednost njihove arhitekture i njihov sadržaj velik su iskorak hrvatske muzejske ponude, u duhu suvremenih (općih) svjetskih tendencija.

Unatoč velikim štetama nastalim u vrijeme Domovinskog rata, iz ovog je vodiča razvidno da je hrvatska muzeologija i u takvim okolnostima uspjela kvantitativno i kvalitativno razviti svoju djelatnost. Stalni su muzejski postavi obogaćeni novim prezentacijskim oblicima, suvremenim i intrigantnim temama, modernim dizajnom, snažnom i raznovrsnom izdavačkom aktivnošću te primjenom novih informacijskih tehnologija. Nabrojene pojavnosti djelovanja muzejske struke povećale su atraktivnost muzejskih prezentacija, što je pridonijelo i većjoj posjećenosti muzeja i muzejskih manifestacijama. Nije preuzetno reći da Hrvatska polako, ali vrlo temeljito izgrađuje svoj muzejski brand.

Vjerujemo da će komunikacija muzeja s publikom biti osnažena ovom publikacijom. Vodič će, nadamo se, postati nezaobilazna „alatka-pomagalo“, pomoć u istraživanju kulturnog naslijeđa i suvremenoga hrvatskog stvaralaštva. Korisno će poslužiti pri određivanju itinerera školskih ekskurzija, u kvalitetnom provođenju slobodnog vremena mnogih obitelji, upućivat će na atraktivne točke kulturnog turizma, pomoći će brojnim turističkim agencijama...

Leksikografski pristup u Vodiču temelji se na podacima o muzejima i njihovim fondovima, te na obradi inventara pojedinačnih muzeja / zbirki, koje MDC prikuplja i ažurira svake godine.

Tako su izdvojene važne muzeološke cjeline, naglašena bitna razdoblja, povijesni konteksti, značajne ličnosti i događaji, umjetničke i stilske epohe, arheološke i etnografske cjeline...

Pri izradi ove publikacije zadaća MDC-a bila je iz mnoštva informacija i podataka koje godinama sustavno prikuplja (a koji su strukturirani prema stručnim pravilima i standardima baštinskih struka) izdvojiti i javnosti prezentirati one podatke za koje se očekuje da će biti zanimljivi širokom krugu korisnika, muzejskih posjetitelja i čitatelja.

I, naposljetku, Vodič posredno ili izravno afirmira individualni i kolektivni rad mnogih naraštaja muzealaca u Hrvatskoj.

Kolege i suradnici koji su sustavno i predano radili na ovome opsežnom i složenom projektu željeli bi da čitatelji / posjetitelji korištenjem Vodiča steknu nove spoznaje i prošire znanja, razmjerno njihovom trudu uloženom u nastanak ove publikacije.

Višnja Zgaga, glavna urednica

MDC-00.indd 7

6.7.2011 16:18:55